

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свята о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника. — Експедиция місцева в Агенції Линдовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереження. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Становище руского свьященника в суспільности.

(Дальше).

Так материяльний як і душевний інтерес нашого свьященства тісно злучений з інтересом народа. Між другими народами хотий би і між Поляками суспільність сама розпадає ся на розличного рода класи і касти; і там свьященство в своїх поглядах може нахилити ся до одной або до другої. У нас всего того нема; суспільність наша, можна сказати є одноцільна, бож горстка інтелігенції бюрократної переважно не відчахнула ся від народа, хотий дуже много інтелігентних свїтських Русинів представши до радикалів в своїх поглядах зачинають віддаляти ся від народної традиції, змагають до затертя та загиреня національних, питомих цїх а особливо совершенно змагають до виеманципованя ся з під впливу Церкви, однак змаганя їх, хотий спровожджують хвилевий заколот в суспільности та поривають за собою горячіші мужичі голови, мусять лишити ся без наслідків, скоро зважить ся глибоку релігійність нашого мужика.

Один прояв важний між нашими ма-сами народу; — се пробуркана з просоня національна самосвїдомість, котра міцно і грміко озвала ся особливо підчас остатних виборів. Нині найзавзятійший противник Русинів мусять сказати, що квестия руска живе, она стоїть перед дверми верховодячих у нас людей і домагає ся свого полагодження, і наколи єї не полагодишь ся, она дальше наче страшне страховище буде положати кожного, хто тільки схоче про то забути або єї похоронити. В теперішних часах навіть селяни зачинають міцно інтересувати ся квестиею рускою і хлопским питанем; ті дві справи обрабляє ся при кожних трошечка більших мужичких сходинах; про ті справи питають мужики свого свья-

щенника. Свьященство же хотячи задержати свій вплив на маси, хоч-не-хоч — мусять йти перед ними. Але-ж вагу того питання поняли деякі державні мужі в нашім краю та видали в хосен рускої мови деякі розпорядження. Однак щож з того?! низші урядники не хотять ані розуміти тих розпоряджень а тим більше зважати на них та держати ся їх в своїм урядованю. Як сего примір мали ми недавно в ц. к. повітовім суді в Галичи, де по причині руского письма не хотів ц. к. суд зробити справи Іх Ем. Кардиналови! А щож мусять діяти ся з прочими Русинами? А вже найліпший на се доказ ми маємо на наших ц. к. староствах.

Найбільша часть руских свьященників переписує ся з урядами і зі всякими властями по руски, однак нехай мені хто покаже одну однісенку яку відозву або окружне письмо або що иньшого на письмі в рускій мові видане яким ц. к. Староством. Де там, сего і чорт не второпає! І щож тут допоможуть всякі розпорядження та рескрипти? У нас староства і ц. к. урядники по давному переписують ся з рускими Урядами парохіяльними, вони би здає ся похїснували ся турецкою мовою, щоби тільки не рускою, на них справджує ся народна приповідка: «ніп в дзвін, дідько в клепало — все своє!» — Сли же який відважнійший свьященник, хотий би він був не знать який ревний та чесний, упімне ся о своє, сей час москаль, гайдамака, шизматик та др. Чи се по католицки, нехай дурний осудить!.. Чи не ліпше вже раз вислухати оправданих жалів і заспокоїти потреби живочого народа?!

Так само поводят ся з руским свьященством і окружні Ради шкільні, а взглядно інспектори шкільні. Ті панове на всякі письма руских свьященників писані мовою рускою а вислані чи то з місцевих Рад шкільних, чи відпоручників ординариятских не инакше відповідають як

тільки польскою мовою, забуваючи цілком на постанови і правні приписи. Ба ті панове входячи до домів наших свьященників, в розговорі з ними употребляють нерускої мови, удаючи, що єї або не розуміють або встидають ся; — і нераз ми страшно дивуємо ся тому, як такий пан інспектор не знаючий рускої мови, може контролювати шкільну науку в рускій школі, як може видавати осуд про єї поступ, як може давати вказівки учителеви та певні директиви. Сли однак часамп свьященник відважить ся звернути на сю аномалію увагу властей, сли упімне ся о своє, сейчас уже він ретроград, ворог народної просвїти, неприятель школи та Бог знає що! Чи се бодай по християнски? Чи не можна би такий аномалії покласти вже раз кінця, а панам інспекторам шкільним сказати найвиразнійше і рішучо народною приповідкою: «Колісь обібрав ся грибом, лізь в кобелю», навчи ся добре тої мови, котрою володіють шкільні діти, переписуй ся з сторонами (а місцеві Ради шкільні — власть автономічна?) мовою і письмом якої они уживають, а ні то «з Богом Парасю», буде другий на твоє місце. Тоді ми будемо знати, що власти мають щирю й добру интенцію взглядом Русинів і певно кожний свьященник підопре своїм впливом змаганя школи в громаді.

(Далі буде).

Давидівський процес.

(Конець.)

По переслуханю свідків освїдчив прокуратор Середовский, що відступає від обвиненя Вільгельма Арендта, Михайла Сметанського і Павла Ясинького. Наслідком того трибунал зараз увільнив тих трех обжалованих.

Розпочали ся послідні виводи.

Прокуратор Середовский говорив: Слїби

7)

Думки і пісні

АМВРОЗИЯ МЕТЛИНСЬКОГО.

XIV. Бабусенька.

(«Думки и пѣсни» стр. 69—70).

Старую бабусеньку згадаю! вона мене кохала: піснями пеленала, рідним словом кормила, рідній мові учила, старую бабусеньку згадаю! Згадаю старую сиротину! бо вже її родину давно взяла могила і землею здавила, й кропивою прикрила, дожджем-снігом змочила. Бабусенька була сиротина: бо вже її дитина, що Цареві служила, головоньку зложила, в степу-полі заснула, грому й вітру не чула... Про козака вона співала: як його мати проганяла, дівровонька гомоніла; як його вона викликала, з степу чутка летіла: що він з вітром там грає, його дождчик вмиває, розчісує його густий терен! І про того козака співала, про якого могила з вітром говорила: возуленька над ним плаче, його коник в степу скаче, над ним чорний ворон криче; криче налітає, очи висмикає, кровю запиває... і про його бабусенька співала! Та ще бабусенька згадала: як возуля кувала, лихо віщувала; як чорная година списи, шаблі трощила і довгую чуприну в крові помочила, та-й в глибокую могилу зарила. Бабусенька мені співала, мов осівні листя зривала і в осоді шелестіла: вже зпав го-

лос, бабусенька хрипіла; вонаж таки співала, вонаж таки співала!

XV. Самотні співці.

(«Думки и пѣсни» стр. 71—4)

Пойте, людиє, пойте.

Ой, із моря, із глибокого
Крута скеля піднімає ся
Проміж хвилями одним-одна,
Та-й у бурю не хитає ся.

Поверх каменя сіденького
Молоденький вяз виднів ся;
Він росте-цвіте одним-один,
Самотний він зеленіє ся.

І рибалочка самісїнька
І снує ся і виспівує:
На зелений вяз прилітує,
Діточки свої провідує.

Любо самотним жить на сьвітї,
Скеле, вязе і рибалочко...
Любо; любо... коли се гень-гень
Налітає чорна хмарочка.

Буря хвиля розходила ся,
І на камінь напустила ся:
Розхитав ся, розшатав ся він,
З ним зелений вяз пішов на дно...

І рибалочка снувала ся,
Поки дуже притомила ся,
І в водицю опустила ся,
Відтіля вже не вертала ся...

Хайже я вам нагадаю,
Гей, ви самотні співці!
Що нікчемні для краю
Всі самотні пісні!

Той пустив ся в синє море,
Той на темний чужий край;
Мов не вчули (щоб їм горе!)
Що мовляв розумний Цар...

Є в нас Віра, Цар і Мова,
І чимало нас Словен,
Все своє в нас... ну, чого вам
Ще шукати в бусурмен?

Гей, ви злітайте ся хлопці співці:
Голосніше заспівав стаї!
Край не малий в нас, великий в нас Цар:
Щоб була-ж і пісня голосная!

Станемо корнем на рідній землі,
Міцно, лісом... нас не зкине око!
Тільки брехню чужина прокричить,
Гряне пісня із Русї широко!

Скелями-валом врости-б нам, співці!
Булиб ми Царству вал замісь плотини:

ще потреба доводів, як погубною є принята через деяких людей агітаційна метода, котра основує ся на підбурюванню одної верстви суспільної против другої, доводу такого достарчила би смутна і кровава теперішня справа.

На зборах, відбух в Давидові, під позором освідомлення народу затроювано єго серце, підбурювано єго пристрасно против иньшим верствам. Панів з'ображувано яко ворогів, що чигають на свободу народу. Сей посів упав на добру ниву. «Ліси є наші» говорили люди перед виборами. Роз'ярене було загальне і то не тільки против Попеля і виборчої комісії але й против всім сурдатовцям. Хтось, що подав шклянку води Попелеви, вже викликав обурене товпи. — Нераз при виборах лучали ся кроваві події, але фактів, подібних теперішнім, факту зв'язного замордованя комісаря поставленого правительством, факту атак на кошари жандармерії, хиба трудно знайти в виборчих річниках. Тим більше кличуть о кару теперішні діла, що забуреня не викликали виборчі власти. Попелеви і єго повному розваги поступованню не можна зробити ніякого закиду. Підношено против него, що комусь в передодень виборів мав сказати, що завтра упаде труном хлоп, що комісія була уоружена в револьвери і т. д., але то все показало ся чистою видумкою.

Самі вибори і передвиборча акція, повідає з притиском прокуратор — були легальними. Недостачі в виборчій лістї або й та обставина, що на лістї мали знаходити ся імена небіщиків, є тільки доводом звичайного недогляду, дуже природного, сли застановимо ся, що вибори з V. куриї відбували ся по раз перший і що в сельских громадах не було достаточного персоналу до спорядженя ліст. Дальше стверджено, що й термін виборів і термін реклямацій війт в Давидові оголосив. Обжаловані перечать, але годї їм дати віри. Коли в остатній хвили показало ся, що урльонники не мають виборчих карт, то мимо того, що не було реклямацій, — Попель зділав все, що було в єго силі, щоби уможливити їм голосоване.

По тих загальних виводах представляє прокуратор подрїбно кроваву подію в Давидові і виказує провину обжалованих. Ніякого з них не обжаловує ані о морд ані о убийство. З окликів товпи не можна ще доказати наміру замордованя Попеля. Дальше хотяй удовіднено, що Ян Шеремета і Микола Юркевич ударили Попеля в голову, годї на певно сказати, що то як раз їх удари були смертоносними, особливо в виду того, що як один з свідків мовить «удари на Попеля падали як дощ». В виду того, в виду неможливости рішучого осуду, хто задав смертний удар, прокуратория кваліфікує діла 12 обжалованих, о котрих стверджено, що били Попеля, тільки яко тяжке ушкодження тіла з §. 143 карного закона.

Що до степеня кари, прокуратор вказує лагодячі обставини: бездоганне до тепер жите

обжалованих, дур, якому піддали ся в товпі, вкінци обаламучене несовітною агітацією.

По короткій перерві розпочали ся промови оборонців.

Перший промовив др. Сумпер, виражаючи надїю, що хотяй би отворено на розтвір двері і вікна тої салі, адміністраційний дух не втисне ся до засуду трибуналу. В осудї нинішної справи повинні бути провідником слова Міцкевича: «Треба мати серце і глядіти в серце». Обжаловані є головно дїтьми люду, тож треба глянути в серце того люду, станути на єго становищи, зрозуміти єго, а потому доперва судити. Рік 1896 видав закон розширяючий виборчі права. Чи то було на часі, чи ні, то не належало до осуду органів правительства, котрих обовязком було сповнити єго стисло і докладно. Оборонця переходить до з'ображеня умовій, серед яких відбували ся вибори в Давидові. Лісти виборчі споряджено «тандитно», війт був соломяною личністю, підписував все, що робив писар. В кождім разі було велике недбалство. О виложено лісти до перегляду оборонця сумніває ся, оголошень о виборах перед костелом узнає за недостаточне і мильне. Наслідком злого виготовленя ліст було недоручене виборчих карт урльонникам; на реклямації обіцяно їм дати карти, але не дано тільки малі картки до голосованя, а великих карт легітимацийних не дано. Щож дивного, що темні люди, з своєї природи підозриваючі, не одержавши великих карт, чують ся покривженими, передовсім коли не було нікого, хто би їх поучив. Пристрасть і підозриве люду підносять в данім случаю всі обставини. Вибір комісаря є незручний, в самій комісії панує дїсгармонія, льокаль тісний, порядку в переведеню виборів цілковитий брак. Тисяч причин складало ся на те, щоби викликати фермент, забурене, неясність понятя, в виду котрих тяжко говорити о їх відвічальности на серію.

Дальше переходить бесїдник по порядку закиди, роблені кождому з єго клієнтів з осїбна і вносить їх увільнити, а евентуально просить о ласкаве трактоване обжалованих, темних, ділаючих під впливом пристрасній і розличних иньших впливів, від них независимих.

Оборонця др. Лілієн зазначає, що образ який представляє теперішня справа, є дійсно чорний і хмарний. З одної сторони неспосібна власть війта, несовітна писаря, недоростаюча до високости задачі в осїбі комісаря, з другої сторони темна, забурена, бо отуманена товпа. Якїж наслідки? — видїли ми. А підклад тої цілої справи так сильно політичний, що безусловно, після пересвідченя оборонця, ціла справа кваліфікує ся не перед звичайним трибуналом, але перед горожаньским судом, перед судом присяглих. Два рази але на дармо жадав оборонця відосланя процесу до того суду, а й тепер розпочинає оборону, з застереженем і протестом під тим взглядом. Дальше застанає ся др. Лілієн над відвічальностию одиниці в товпі і на основі опінії психологів приходить до впе-

сеня, що розсудок і відвічальність таких одиниць може бути тільки обмежена. Оборонця переходить по черзі закиди піднесені против єго клієнтів і кінчить: Проявляючи за як найлагіднішим осудом справи, маю пересвідчене, що говорю до судиїв, котрі по за шамерованими мундурами мають серце, що чує по людски, котрі кромі параграфів закона мають параграфи людскости.

Гірник, що виходить по довгїм побутї з душного, темного шибу підземного на денне світло стає осліплений і одурений. Чиж можна дивувати ся тим обжалованим, що вийшовши на світло з вікової тьми політичної зависимости, також на хвилю осліпили ся і отуманїли? Чи їх то вина, що обіцуюно їм широку браму політичних свобод, а отворено тільки фіртку? Чи їх то вина, що та фіртка показала ся за тісною, що мусїла викликати єсїєні, ненорозумїня, забуреня? Думаю отже високий трибунале, що приступаючи до осудженя тої справи, будеш пам'ятати о великій максимі великого звїсного поета: «О руку карай а не слїпий меч!»

Др. Сокаль розпочав оборону своїх клієнтів рівнож від схарактеризованя процесу, в котрім, мимо цілої грози, можна добачити симпатичні проблески, іменно першого проблеску горожаньского життя і горожаньської єсїдомости. Хлоп почув, як важною і святую річею є єго виборче право, що та карта голосованя дає єму спромогу вплинути на судьбу своїх родин, що вкінци досить вже иньші мислили за него і найвисший час, щоби він сам о собі рішав. Оборонця не перечить, що то, що 11. марта стало ся в Давидові, є страшне і бруталне, але покликуює ся на то, що різкість темпераменту є ціхою в тім краю не тільки люду але й шляхти, котра перед віком ще кожде численнїше зібране значила розливом крови.

Бесїдник підносить, що несправедливо шукано в Давидові терористів, котрих впрочім всюда можна знайти, сли предмет натягне ся; почім перейшов до подрїбного обговореня вини яку акт обжалованя закидував єго клієнтам і скінчив просьбою о увільненє їх. Бесїда Сокаля тревала годину і зістала раз перерваною через предсїдателя, котрий не хотїв дозволити на втяганє парламенту до оборонної бесїди.

По скінченї бесїди д-ра Сокаля освідчив предсїдатель, радник Хилиньский, що засуд оголосить доперва на другий день о 5 годині по полудни і замкнє розправу.

В середу о годині п'ятій публіка заповнила салю розправ. Прибули і люди з Давидова а головно родини обжалованих.

Мотивоване засуду тревало дві годині.

Обжаловані хоть з гори були приготовані на засуд, слухаючи приговору були сильно зворушені; у більшости з них поплили слези, червонїли, блїдли і пітїли, а 69 літний Рибчиньский відай з умученя дрїмав. По оголошеню приговору промовив до трибуналу засуджений Корковский:

«Панове, змилосердіть ся над нами! Прецінь і ми люди! Ми маємо діти — пустїть нас хоть на якийсь час до дому. Ми не утікнемо!». По коритари і сходах суду і по улиці розніє ся плач і повні розпуки наріканя давидівских женцин. Одна з них вилетїла з судової брами вправдї з сухими очима але з так страшним, болесним виразом лиця; була безпритомна і ледво що не дістала ся під колеса трамвая. На публицї вид сей зробив печальне вражєнє. Оборонці зголосили протест важности приговору і виміру кари. В той спосіб давидівска справа ще не притихла а перейде певно всі інстанції. Результат приговору подали ми вже вчера в новинках.

Вісти політичні.

Цїсар приймав 9. с. м. на авдієнції гр. Баденього і президента парламенту дра Катрайна, а 10 с. м. виїхав до замку Ліхтенег під Вельс, щоби відвідати свою дочку архикн. Валерію і єї мужа архкн. Франца Сальватора, звідки поверне до Відня 12 с. м. Цїсарева по кількатижневїм побутї в Кїсінген, виїхала позавчера до Бад Швальбах.

Борба против язикових розпоряджень роз-

Нечисть, як вродить ся в иньшій землі,
Не пустив би в край наш із чужини.

XVI. Сирітка.

(«Южний русекїй зборникъ» стр. 25-7).

Із неба на світ гульк свята недїля,
І зрадувавсь, повеселїшав світ,
І вийшло-сонечко мов на весїлля,
Із саду Божого мов милий квіт.
Чьсь мале край церкви плаче тихо:
Чи-то воно вже знає лихо?

Старе, мале до церкви знай пильнує,
Бо дзвін гуде, теленька, бов та бов!
Вже дяк сїпіва, ввесь околоток чує;
З кадила дим у небо вже пішов.
Одним одна на улиці дитина
Попшарвана на їй свитина.

Посипали із церкви чоловіки,
Тьма хлопців, баб, жінок, дїдів, дївчат;
Посунулись старці, слїпці, калїки;
Зїйшлись сусїд з сусїдом, з братом брат.
Дитину ту ніхто не закликає,
Нїхто єї не привитає.

Ось сонечко вже піднялось; палає
Пан вигнав мух, і зачинившись, спить.
Хто лущить сїмя, в кремнях, в паці грає,
Хто так собі під хатою сидить.
Сирітка знай по-під тином блукає:
Хиба хатиноньки не має?

В піску на сонці дїтвора грає,
В біленьких сорочках... прийшло й воно:
Його ніхто не знає, не займає;
Само між ними, все одним одно...
Тим сонце свїтить, травка зеленїє,
Хто згарбать щастя-долю вмїє.

Он біля церкви, внять, бачу дитина...
Кругом нікого... хрестить ся, бредє
Шляхом, куди з покойним домовина
Та піп з кадилом инколи їде.
Прийшло туди і сїло на могилу!...
Богато їх там зеленїло!

В вечерню дзвони вже людий скликали,
По за селом гуло вже, бов та бов!
Над гробовищем ластівки лїгали,
Вїтрець вечірний з поля йшов.
Воно к землі, мов к рїдній, прилягало,
З могилою мов розмовляло.

Радесенька дитина уставала,
Мов рїдних, батька, матїнку найшла;
На сонечко вечірне поглядала
Мов рїдна там хатонька була;
З очий слїзки упали як роса
На травку... може в небеса!...

(Далї буде.)

почала ся на ново з'їздом німецьких мужів довіря в Берні. На з'їзді тим брало участь понад 3000 учасників так лібералів як і націоналів. В резолюції прийнятій на тих зборах заявляють Німці, що язикові розпорядження є першим кроком до розкладу Австрії, що они виключають Німців від всіх урядів в Чехах і на Мораві, проте визнають всіх німецьких послів, щоби з енергією і витривалістю бороли ся о привернене німецькому населеню его прав і о усуненє язикових розпоряджень. Доки існують язикові розпорядження — говорили деякі бесідники, — не вільно Німцям входити в які небудь угодові переговори і запевняли, що в новій сесії опозиція за помочию обструкції не допустить до угоди з Уграми, до ухвали бюджету, а навіть унеможливить доставу рекрутів.

Рівночасно зібрали ся Чехи в Королівськім Градці, а посол др. Кайцль говорив подібно як і Німці в тоні антиугодовім. Заявив він, що теперішня пора не надає ся до німецько-чеської угоди. Чехи приступаять до акції угодової хибатоді і тільки тоді, коли забезпечена буде рівноправність і рівнорядність двох національностей і не дозволять ніколи на відкликанє язикових розпоряджень.

В угорськім Соїмі заносить ся також на обструкцію. Опозиція заповіла, що на случай, ели новий кодекс карний прасових переступств не піддасть судови присяглих, то она буде робити найострійшу обструкцію.

В Софії наступила часткова криза міністеріяльна. Стоїлов позбув ся міністра просьвіти Велічкова, котрий належить до групи уніоністів.

Межи Росією а Туреччиною мало зайти непорозумінє. Російський амбасадор Нелідов мав підчас недавної авдівнції у султана звернути его увагу, що Туреччина поробила великі замовленя в Англії для фльоти, хоть тепер нема потреби, щоби Туреччина побільшувала свою флоту. На се мав відповісти султан, що недалеко Чорного моря Росія посуває свої війська ближе турецьких границь. Нелідов відповів, що то звичайна транслокація весняна.

З Константинополя доносять, що всі вісти о трудностях, перервах і непорозуміннях в справі веденя покосєвих переговорів, є тенденційно видумані. Переговори ведуть ся цілком нормально. Переговори держать ся в тайні. Відомо тільки, що в тій хвили предметом нарад є справа регуляції тесалійської границі. Грецькі дневники сильно протестують против регуляції границь, на основі котрої Туреччина — після поголосок — мала би загорнути грецьку територію аж по ріку Пенейос.

Туреччина не шанує неутральної части території і концентрує свої війська в Тесалії. Против тої роботи заложила Греція протест перед державами.

Новинки.

— Торжество в честь Преосв. Еп. Константина. В день св. равноап. Константина і Єлени (2 н. ст. червня) яко в день патрона школи в Махнові, а при тим в дни імянин Преосвещеного Епископа Кир Константина Чеховича устроєно в Махнові вечерок в честь того Владики. По торжественім богослуженю підчає котрого співав вельми хорошо нотний хор під управою місцевого учителя зібрала ся так місцева як і з околиці численна публіка в хорошо прибраній і умявній школі. Народу зібрало ся таке множество, що простора комната не могла помістити і більша половина мусіла остати на дворі. Передні крісла заняли замісцеві гості як: ВІПр. оо. Ломницький, Леонтович, Гісовський, Калужняцкий з Угнова і иньші з родинами з Гребенова, з Тенятиск, з Жиравец і прочих сел. Вечерок розпочав промовою о. Кузик, місцевий парох, в котрій представив розвій шкіл, котрим початок дала наша церковь і опікує ся дальше ними. Підніє заслуги покійних Владик Снігурського, Яхимовича на поли шкільництва і звернув ся до Преосв. Константина підносєчи его любов до народу, заслуги на поли піднесеня образованя (інститут дівочий в Черемішлі і працю для Церкви) та пожелав, щоби Господь крішив сили Достойного Владики на многі літа. Хор відспівав хврошо «многая літа» а присутні вислухали его з радістю і повним вдоволенєм. Почім приступлено до решти точок програми. Відспівано 1. Над Прутом у лузі. 2. Сонце ся сховало. 3. Не згасайте ясні зорі. 4. Тирольський квартет. 5. Мандаріна. 6. Хто за нами. 7. Широкий луг.

8. Ой місяцю, місяченьку. 9. Многая літа гостям. В часі того вечера одушевленє публіки було незвичайне. Урочисть ся закінчила ся промовою о. Леонтовича, в котрій підніє заслуги о пароха, учителя і віддав честь громаді, що послушна своїм провідникам показала так хороший поступ а закінчив бажанєм, щоби під скиптром Еп. Константина ширшала побожність, просьвіта і поступ.

— Руске товариство ремісничє «Поміч» в Підгайцях, над котрим звалили Іх Еміненція Преосв. Митроп. і Кардинал Кир Сельвестер Сембратович прийняти покровительство, починає рухати ся і докладає всіх старань, щоби відповісти своїй великій задачі. Дня 17 с. м. дав се товариство в Бережанах, в сали магістратській театральне представленє: (виконують самі підгаєцькі міщани) «Правда все горою» образ з життя народа в 3 актах Романа Сурмача, музика І. Кишакевича. Вступ на салю: крісла першорядні по 70 кр.; в дальших рядах 50 кр.; партер 40 кр.; для міщан, селян, учеників і гарнізону 25 кр.; галерія 20 кр. Наддатки приймають ся з подякою. Білетів можна дістати у дра Чайковського а від 7 години вечером 5 (17) червня при касі. Сподівати ся належить що так місцева як і з околиці руска публіка явить ся численно на представленю і підопре так хосенне змаганє братів ремісників.

Патріотична Русь повинна підпомогу міщан поставити яко одну з головних точок своєї народної роботи. При нагоді відзиваємо ся щиро до всієї нашої публіки з зазивом, щоби по змозі підпомагали намірену будову власного дому товариства ремісників «Поміч» в Підгайцях. Фонд на будову того дому вносить вже 106 зр. 55 кр. Наша Редакція приймає всякі жертви на сей дім і буде охотно посередничити в тім ділі межі Вп. публікою а товариством «Поміч».

— Спростованє Виділу Товариства ім. Шевченка. Вже вдруге простує Виділ товариства ім. Шевченка вісти подані «Русланом».

Перший раз «спростував» Виділ, що делегати его до сегорічного комітету обходу роковин Шевченка, не повідомили Виділ, що складають свої мандати. Отже проф. В. Кошовський, одинокий делегат, котрий тоді брав участь в засіданях згаданого комітету, повідомив тоді *устно* заст. голову проф. Громницького і двох членів Виділу, дир. Борковского й п. К. Паньковского, що мандат свій *складає* і просить делегувати кого иншого. Повідомив чи ні? — *деж твоя правда* святлий Виділе?!

І знов тепер простує нас Виділ в справі т. зв. всенародних ювілеїв. Виділ твердить, що ані історич. ані фільольог. секція *не ухвалили нічого* в справі сих ювілеїв, бо ся справа «не стояла на порядку деннім». Ми дуже добре знаємо, що до секцій, а також і до самого Виділу! наукових товариств *політика* не належить. І стенографа ми на згаданих засіданях не мали, тож подали може й яке слово згаданой ухвали не дословно!! Але повторяємо нині ще раз, що на порядку деннім згадану справу поставили (по вичерпаню справ наукових) і поданє нами рішенє *дійсно* ухвалили зібрані на згаданім засіданю члени обох згаданих секцій.

Ми допустили ся хіба формальної неточности, — спростованє Виділу пробує затаїти і замазати *правду*.

— Читальня «Просьвіти» в Кутах устроєно на фонд будови власного дому в храмовий день Преосв. Тройці дня 14-го н. ст. червня с. р. в сали Стетнера при участі мішаного хору селян з Балинець вечерниці в память XXXVI-их роковин смерти Тараса Шевченка з слідующею програмою: 1) Вступне слово, 2) «Завіщанє», слова Т. Шевченка, басове сольо в супроводі двох хорів, музика Вербицького. 3) «Огні горять», слова Т. Шевченка, квартет, музика Ісидора Воробкевича. 4) Деклямація: «Під нинішню хвилю» К. Устияновича. 5) «Верховино свьітку ти наш», музика М. Лисенка, і «На беріжку у ставка» пісенья народна. 6) Вязанка з народних пісень, музика Д. Січиньського. 7) Деклямація: «Посланіє» Тараса Шевченка. 8) «Вечерниці», слова і музика П. Ніщиньського. — Ціни місць: три перші ряди крісел по 1 зр., дальші по 70 кр., послідні по 50 кр., місце стояче 25 кр. Білетів дістати можна в торговлі Вп. Аїтала Грегоровича а вечером при касі. — Початок точно о годині 8-ій вечером.

— Прогулку до Лисинич (огорода Грунда) уряджують в понеділок Зелених свьят товариства «Руска Бєсїда», «Клуб Русинок», «Львівський Боян» і «Академічна Громада» при участі музики військової. Крім забав і танців відспіває мішаний хор «Львівського Бояна» кілька народних пісень. — Початок о годині 5-ій по полудні. Вступ до огороду 20 кр. від особи. Чистий дохід призначений на товариство «Руслан». З огляду на ціль прогулки треба сподівати ся, що не бракне нікого з Русинів львівських і з близьких місцевостей. Осібних запросин не висилає ся нікому, а також не буде ніяких оповіщєнь плякатових.

— Нова стация телеграфу буде отворена з днем 16-го с. м. в Оліві, золочівського повіта, при тамошнім ц. к. уряді почтовім, з обмеженою службою денною.

— Затроєне грибами. В Боянах Анниця Кабат наварила для себе і своїх дітий минушого четверга грибів. По спожитю їх наступили ознаки затроєня. Троє дітий, між ними 17-літна дівчина, вже померли. Наші селяни повинні вже раз осторожнійше обходити ся зі збиранєм грибів, бо такі нещастя доси на жаль досить часто лучають ся.

— Дістаємо таке письмо з провінції: «Де мій патріотизм? — У чорта! Зараз переконаєте ся. Яко учитель, і то не аби який, потребує шкільних друків. Можна їх всюди купити, але говорять, що Русин повинен купувати їх в рускій друкарні, ба і анонси в «Буковині» запрошують до того майже щодня, але що то мене, такого «горячого» патріота, обходить! Я собі приїхав до Черновець і сьогодні, як щораз, зайшов до Гершка та жадаю друків. Дав він мені деякі, а «Jahresausweis» не було. Питаю ся, чи не буде у Eckhardt-a. Іду туди, а перед очима стоїть мені руска друкарня, бо я єї видів, а анонс в «Буковині» такеже. «Коли я не знаю, хто там друки продає», звиняю себе в гадці. Але у Eckhardt-a такеже не було виказу річного. Хоч-не-хоч, треба іти до рускої друкарні. Хто-ж продасть мені там друків, питаю ся знов себе. Таке маю язик у роті гадаю, прийшовши до голови по розум. Приходжу до «Народного Дому», вступаю на ліво від брами до малого домику, де друкарня поміщена, і там мені зараз дали 8 аркушів за 16 кр. На улици гадаю собі: чужим дав я вже сего року 5 зр. за друки, а своїм людем лише 16 кр. Чи не сором се?! Гарний з мене патріот! А чув я, що «Народний Дім» потребує зверх 3.000 зр. річно на своє удержанє. Будьмо-ж щирими патріотами і спомагаймо своє діло всяким способом. Чей-же і я наверну ся від сьогодні, і не буду вже очікувати за патріотизм якоїсь плати, якогось зиску, але стану таким, що сам спомагає народне діло, що сила. Лиш не забудьте, що одиниця не зробить сама нічого.

Николай І., учитель.

— В Австрії річно полагаджують ся 1,506.207 скарг і розправ судових, що коштують разом півпята мільона! Кілько то гроша між тими півпята мільонами пропало марно, бо лише з привички тягати ся по судах!

— Уже і муринки прилучають ся до еманципації женщин. В Америці зложила чорна панна Вексфільд всі іспити медичинські і дістала диплом на лікарку. Се певно перша чорна лікарка не лише в Америці, але на цілїм свьіті.

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту «Дністер» стоваришеня зарєстрованого з обмеженою порукою за місяць май 1897.

I. Стан довжний.

1. Уділ членів.	29.113 кор. 24 сот.
2. Фонд резервовий.	1.588 „ 94 „
3. Льокації на рах. біжучий в інституціях кредит.	5.200 „ — „
4. Вкладки:	
а) стан на початку місяця	169.480 к. 57 с.
б) вложено в маю.	17.326 „ 88 „
в) винято.	4.430 „ 79 „
позістає з кінцем мая	182.376 „ 66 „
5. Сальдо процентів (побраних)	9.464 „ 61 „
6. Зиск в року попереднього	229 „ 59 „
Сума	227.973 кор. 04 сот.

II. Стан чинний.

1. Позички уділені:	
а) стан на початку місяця	206.695 к. 33 с.
б) уділено в маю	19.380 „ — „
в) сплачено в маю	4.349 „ 20 „
стан з кінцем мая	221.726 кор. 13 сот.
2. Готівка з днем 31/5 в касі	3.770 „ 15 „
3. Льокація: а) в щадниці почтової (обороті чековім)	1.221 „ 02 „
б) в інших паперах	1.000 „ — „
4. Сальдо коштів адміністрації	255 „ 74 „
Сума	227.973 кор. 04 сот.

Членів прибуло 45, убуло 0, отже разом з кінцем мая число членів 745 з деклярованими 785, уділами в сумі 39.250 кор.

З припавших до заплати рат позичкових залягало з кінцем мая с. р. 46 рат в сумі 2598 кор. 68 сот., а прольонгованих рат було 26 на суму 1479 кор. 51 сот. з котрих однак часть вплинула уже в червню с. р.

Стопа процентова від вкладок 5%; процент від позичок уділованих 7%.

У Львові дня 6. червня 1897.

«Товариство взаїмного кредиту «Дністер».

